

Till: UMEÅ TINGSRÄTT

Mark- och miljödomstolen

Box 138 901 04 UMEÅ

e-mail: mmd.umea@dom.se

Ärende: Överklagan av Umeå Tingsrätt MMD:s beslut med datum 21 december 2020; ” Tillstånd enligt miljöbalken att anlägga och driva gruvanläggningar i Vindelgransele i Lycksele kommun inom område benämnt Fäbodtjärn respektive Vargbäcken”. Bolag; Botnia Exploration AB.

Sammanfattning: Naturskyddsföreningen, Lycksele kretsen, anser att Tingsrätten i domen inte tagit erforderlig hänsyn till risken för negativ påverkan för den vilda laxen, *salmo salar*. MB:s försiktighetsprincip har åsidosatts. Portalparagrafens målsättning, enligt lagstiftarens mening, om Hållbarhetsinriktningen, det s.k tolkningsimperativet, skulle ju leda till en skärpning i miljöbalken.

Laxen lever hela uppväxttiden inom detta vattenområde, i direkt närhet. Den är reellt bunden till detta vattendrag. Naturturism och fiske är av väsentlig betydelse för länets inlandskommuner. Värdet av besöksnäringen med hållbara destinationer är stor för landet och framförallt norra Sverige och områdena utanför städerna. Risken att det påverkas negativt har inte heller vägts in.

Kretsen/styrelsen har tidigare lämnat sitt yttrande, en avstyrkan, daterat den 2019-10-02, till Umeå Tingsrätt, i rubricerat mål.

Motiv/ bakgrund till kretsens/Naturskyddsföreningens oro; Hur vägs Ekologiska Hållbarhetsaspekter och Biologisk Mångfald, Försiktighetsprincipen, ansvar och intentioner i svensk miljölagstiftning, och skärpta internationella avtal, gentemot samhällsekonomiskt små värden? Väger den vilda laxens överlevnad i Östersjön o Bottenhavet med flodsystem, lokalt fiske och yrkeskustfisket, samt

besöksnäringen, naturturismen för inlandet, lätt mot några kilo guld i den andra vågskålen och nu i ett än känsligare miljö- o klimatläge? Domstolens beslut är icke rimligt med det kunskapsläge samhället har idag om Hållbarhet och Ekologiska systemfunktioner!

1. Laxen, *salmo salar*, *den vilda atlantlaxen*; Antalet laxförande vattendrag, längs Sveriges kuster, har minskat stort under de senaste hundrafemtio åren på grund av människans negativa påverkan. Laxen leker, varje år, i några älvar och åar, de flesta i norra Sverige, romen läggs i små gropar som honan gör i bottengruset, under hösten. Laxen föds på våren, ynglen lever på gulesäcken i bara 1 till 2 månader, laxen äter kräftdjur, blötdjur och insekter, som finns i vattendraget med biflöden och kommer att stanna ett par år, ca 2 - 4 år. De är alltså hela tiden i detta område, sommar och vinter med lågflöden och högre vattenflöden, innan den som smolt vandrar ut i havet, för att sedan i vuxen ålder vandra upp igen i sina vattendrag, med sin livscykel, dock med många faror och hinder. Ett av det viktigaste lekområdet, i Vindelälven, finns vid byn Vindelgransele. De senaste tre åren har laxdödligheten varit ovanligt hög, i Vindelälven och i några andra norrlandsälvar också, bl.a Torneälv. Om något så är laxen och öringen bundna till älven och reproduktionsområdena i vattendraget, med dess tillgång av föda (vattenorganismer).
2. Flodsystemet Vindelälven; är den tredje viktigaste älven för den vilda laxen, för uppvandring, reproduktion och uppväxt av smolt i Östersjöområdet. Älven är av nationell betydelse för laxens överlevnad. Älven, med flera biflöden, har nu under flera år restaurerats efter de stora skador som skogsflottningen och skogsbruket åstadkom. Laxtrappan i Stornorrfor vattenkraftverk, har äntligen börjat fungera, dock behövs ytterligare förbättringar. Laxen är idag globalt hotad. Fiskekvoterna för yrkes kustfisket har under åren minskat, även i Västerbottens-kusten. Laxen är stressad av mänskliga aktiviteter och miljögifter och dess biotoper har minskat. Arbeten måste ske för att återställa och förbättra laxälvarna till sina fulla produktionspotentialer.

3. Miljöbalken,(MB); MB:s grundkrav är hållbar utveckling, biologisk mångfald och hushållning av resurser och naturen har skyddsvärde... för kommande generationer...skyddas mot skada.. .
MB:s; "Försiktighetsprincip" är idag en internationellt erkänd princip i flera internationella avtal, EU-rätt, ex. Vattendirektivet, och globala konventioner ex. Riodeklarationen, ex. Agenda 2030, mål 14 och 15. Den grundsynen har också formulerats i Regeringsformen, kap 1. § 2 "Det allmänna skall främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer..." .
4. De svenska, av Riksdagen beslutade, 16 st, Miljökvalitetsmål; ex."Levande sjöar och vattendrag"... ska vara ekologiskt hållbara... naturlig produktionsförmåga... friluftsliv värnas... ett rikt växt och djurliv... biologisk mångfald... ekosystem värnas... livskraftiga bestånd... .
Sveriges miljömål är också det nationella genomförandet av den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen. De flesta miljömålen uppfylls fortfarande inte idag!
5. Fiske o besöksnäring; Besöksnäringen, och sportfisket i Vindelälvens dalgång genererar idag mångmiljonbelopp i den regionala och lokala ekonomin. Destinationsområdet Norrlands inland och dess attraktionskraft kan skadas. Yrkesfisket genererar också inkomst.
6. Miljöbelastning och Klimatförändringen; Miljögifterna i samhället har ökat de senaste årtiondena. Gifterna hamnar i vattendragen och ned till haven och påverkar livet i vattnet negativt. Koncentrationen av miljögifter ökar högre upp i näringskedjan, rovinsekter, rovfiskar, havsörn m.fl. och människan, befinner sig som vi vet längst upp i näringspyramiden.
Dagens skogsbruk, med många mil diken och fortfarande med bristande hänsyn till strandzonernas ekologiska funktion, påverkar älvar och åar med dess organismer, även fisk, negativt med slam, kvicksilverförorening och varmare vatten då med lägre syrehalt. Östersjöområdet påverkas också av överfiske och miljögifter samt klimatförändringarna som forskarna nu har visat länge.

7. Intilliggande gruva, befintlig; Kristinebergsgruvan har nu utökat sin produktion av malm. Antal arbetstillfällen ökar. Recipient är Vormbäcken, vilken är tydligt påverkad.

Lycksele kretsen av Naturskyddsföreningen

Styrelsen

Ann-Louise Hansson, ordförande

enligt uppdrag

Torgny Forsgren, adjungerad, miljöskakkunnig